

Buizerd *Buteo buteo* met zeven handpennen in de linkervleugel

Ton Eggenhuizen

Vanaf 1992 vangen we iedere winter roofvogels in Flevoland. Afwijkende vogels zijn zeldzaam. Wanneer je als ringer maar voldoende vogels in handen krijgt, kom je echter vanzelf dieren tegen met vergroeiingen of andere afwijkingen. Zo ving ik eens met Kees Breek een Torenvalk *Falco tinnunculus* met één poot (Eggenhuizen & Breek 1995). Afwijkingen aan slagpennen zijn eveneens schaars. Op de honderden Buizerds die wij in Flevoland hebben gevangen, is het aantal afwijkingen aan de slagpennen op de vingers van twee handen te tellen. Aanzienlijke penbreuk komt een enkele keer voor, soms met meerdere pennen per vogel. Zo ook ving we een al geringde vogel die een vreemde ruivolgeorde en een fors aantal hongermaliën vertoonde. Ons vermoeden dat deze langere tijd in een asiël had gezeten, bleek te kloppen na ontvangst van de terugmelding van het Vogeltrekstation.

Op 28 februari 2001 ving ik om 13.30 uur samen met mijn dochter een Buizerd aan de Watersnipweg te Almere. Op grond van de vleugelmaat (398 mm), tarsusdikte (10.8 mm), achternagel (24.6 mm), snavel (23.6 mm) en gewicht (875 g) werd de vogel als vrouw gedetermineerd. Het ontbreken van generatieverschillen in hand-, arm- en staartpennen en dekveren, en de lichte iris, waren aanwijzingen dat de vogel in haar eerste winter zat (2de kalenderjaars, dus geboren in 2000). Er werd bij die eerste vangst geen onregelmatigheid aan de vleugels opgemerkt. De vogel kreeg een ring met nummer 6109815 om de rechter tarsus.

Op 4 januari 2003 ving ik om 9.20 uur dezelfde vogel terug op het industrieterrein Veluwsekant te Almere, op 2 km van de oorspronkelijke ringplek. Ook nu weer kon de vogel eenvoudig als vrouw worden betiteld (klauw 104 mm, achternagel 24.7, vleugel 408 mm, dikte tarsus 10.1 mm, snavel 23.6 mm en gewicht 913 g). Dat de vleugelmaat in de tussentijd een centimeter langer was geworden, is niet vreemd als je bedenkt dat vleugelpennen uit het juveniele kleeed normaal gesproken altijd korter zijn. De overige maten zijn in overeenstemming met die van de eerste vangst. Op grond van het generatieverschillen en -patronen in de vleugelveren werd de vogel als ouder dan derde kalenderjaars betiteld (Eggenhuizen & Breek 1999). Bij thuiskomst en na controle van ons archief bleek de vogel in haar vierde kalenderjaar te zijn.

Bij het scoren van de ruigeneraties in de handpennen viel direct op dat het een en ander loos was in de linkervleugel. De buitenste drie pennen ontbraken namelijk geheel. Gedetailleerd onderzoek toonde aan dat van de pennen niets meer te bespeuren viel en dat op die plek een aanzienlijk deel van het vlees ontbrak. Wel was een oud en ingedroogd restant van een wondkorst te zien. In het wondgebied waren geen abnormale veergroeisels te vinden.

Het ruistadium verschilde aanzienlijk tussen de linker- en rechtvleugel (Tabel 1). Ik ben geneigd om deze asynchroniciteit te zien als een reactie op het wegvallen van de buitenste handpennen aan een vleugel. Indien meerdere pennen in de linkervleugel, waar al drie opeenvolgende pennen ontbraken, tegelijk zouden worden geruid, zou dat de vliegcapaciteit aanzienlijk hebben doen afnemen.

In tegenstelling tot de linkervleugel telde de rechtvleugel een aanzienlijk aantal geruide veren (9 van de 10 pennen vernieuwd). Dit, samen met het gewicht van 913 gram, toont wel aan dat het gebrek aan de linkervleugel de vogel niet al te zeer hinderde.

Tabel 1. Ruistadium in hand-, arm- en staartpennen (L=links, R=rechts) van een vierde kalenderjaars vrouwtje Buizerd, gevangen te Almere op 3 januari 2003. 0 = oude pen, 5 = nieuwe pen, - = pen verdwenen. *Stage of moult in primaries, secondaries and rectrices (L=left, R=right) of a female Common Buzzard in her 4th calendar-year, captured near Almere on 3 January 2003. 0 = old feather, 5 = new feather, - = primary gone.*

Veernummer <i>Feather number</i>	Hand Primaries		Arm Secondaries		Staart Rectrices	
	L	R	L	R	L	R
1	0	5	5	5	0	0
2	5	5	0	5	0	5
3	0	5	5	0	5	5
4	0	5	5	5	0	5
5	5	5	5	5	5	5
6	0	5	5	5	0	0
7	0	0	0	5		
8	-	5	0	5		
9	-	5	5	5		
10	-	5	0	5		
11			0	0		
12			0	0		

Op 25 januari 2003 was de vogel nog steeds op dezelfde locatie aanwezig. De vogel vloog zonder zichtbaar ongemak. In vlucht was goed te zien dat de buitenste linker handpennen ontbraken.

Tekening: Gilbert van Avermaet.

Summary: Common Buzzard *Buteo buteo* with left wing consisting of seven primaries

A 2nd calendar-year female Common Buzzard was captured and ringed on 28 February 2001, weighing 875 g. She was recaptured on 4 January 2003, some 2 km away from the initial capture site near Almere in Flevoland (body mass 913 g). It turned out that the three outermost primaries in the left wing were completely gone. Closer inspection revealed that this part of the wing had been damaged and healed, apparently having resulted in permanently damaged follicles, of which no trace was found, and tissue damage. The moult pattern differed substantially between both wings, especially in the primaries. Whereas 9 out of 10 primaries of the undamaged right hand had been renewed, only 2 out of 7 remaining primaries in the left wing were new. It is hypothesized that this discrepancy might have resulted from a departure from the normal moult cycle in order to optimize its flight capacity under duress, caused by damage in the left wing. The bird was resighted on 25 January, apparently in good health and flying without difficulties.

Literatuur

- Eggenhuizen T & Breek K. 1999. Leeftijdherkenning van Buizerd en Ruigpootbuizerd aan de hand van de slagpenrui. *Op het Vinkentouw* 90: 6-14.
- Eggenhuizen T & Breek K. 1995. Vangst van een Torenvalk *Falco tinnunculus* met één poot. *Limosa* 68: 119-220.

Adres: Louis Davidsstraat 13, 1311 KX Almere.

Bijna volgroeide Buizerd op nest, kruispunt A1/A27 bij Eemnes, 29 juni 2002 (Hanneke Sevink). *Almost full-grown Common Buzzard nestling near Eemnes, 29 June 2002.*